

Publicerad enbart på lakartidningen.se

18 september 2008

Spanska läkare säger »nej tack« till läkemedelsindustrin

FREDRIK HEDLUND, FRILANSJOURNALIST

Spanska läkare organiserar sig nu i en protesterörelse mot läkemedelsindustrins inflytande över vården, sponsrade vidareutbildningar och alla presenter. Uppropet »No gracias« startade i maj i år och får nu allt fler anhängare.

»Läkemedelsindustrins intrång i den spanska hälso- och sjukvården har skapat komplexa intressekonflikter som påverkar hela sjukvårdssektorn. Sjukvården öppnar sina dörrar för företagets konsulenter som, med sina gåvor av större eller mindre värde (presenterade som »utbildningsmöjligheter«), skapar en kultur av sponsring som skadar läkarnas autonomi och påverkar rationaliteten bakom förskrivningen.«

Så beskriver den nystartade rörelsen »No gracias«, eller »Nej tack« på svenska, orsakerna bakom att rörelsen startats.

Precis som de nordamerikanska universitets- och utbildningsläkarna som företräds av organisationen Association of American Medical Colleges, AAMC, som Läkartidningen berättade om nyligen (se <http://www.lakartidning.se/en.se/engine.php?articleId=10225>) säger många spanska läkare nu alltså nej tack till läkemedelsindustrins påverkan.

Carlos Ponte är chef över intensivvårdsavdelningen på Asturiens centralsjukhus i Oveido i norra Spanien. Han är en av initiativtagarna till projektet.

– Syftet är att förändra förhållandet mellan läkemedelsindustrin, offentliga sjukvårdsgivare, vårdpersonal, och patienter och medborgare, säger han till BMJ.

Spanska medier har vid flera tillfällen tidigare i år rapporterat om multinationella läkemedelsföretag som erbjuder spanska läkare presenter, middagar, resor och till och med kontanter för att skriva ut deras preparat. Mediebevakningen fungerade som en katalysator för bildandet av organisationen.

– Initiativet är ett försök att skapa ett förhållande mellan läkemedelsindustrin och läkarna som bygger på transparens, oberoende och proportioner. Det skulle vara positivt om rörelsen sågs som ett nödvändigt steg även av industrin, säger Juan Gervás, allmänläkare i Madrid, till BMJ[1].

Organisationen är även ansluten till den internationella »No free lunch«-rörelsen, ett nätverk av icke-vinstdrivna organisationer som har som målsättning att »uppmuntra sjukvårdspersonal att utöva medicin med utgångspunkt i vetenskapliga bevis snarare än i läkemedelsföretagens marknadsföring«.

»No gracias« växer stadigt bland hälso- och sjukvårdspersonal i Spanien, men representerar ännu bara en minoritet av de spanska läkarna. Under organisationens första fyra månader har drygt 1 200 personer skrivit på deras upprop.

LÄS MER:

<http://www.nogracias.eu>

<http://www.nofreelunch.org>

REFERENS

1. BMJ. 2008;337:a1579.